

Poštnina plačana v gotovini.

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84,—, polletno Din 41,—, mesečno Din 7,—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica št. 23, telefon št. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun št. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 18. oktobra 1930.

Štev. 42.

Današnji številki smo priložili položnice, katerih naj se blagovolijo poslužiti oni p. t. naročniki, ki naročnine še nimajo poravnane do konca tekočega leta.

Vsled povišanja v zadnjih štirih mesecih pa znaša doplačilo za naročnino tudi pri onih naročnikih, ki so naročnino do konca tekočega leta že vnaprej poravnali, 8 Din, katere naj nam blagovolijo nakazati.

Večina naročnikov ima naročnino poravnano do konca junija t. l. Ti nam dolgujejo na naročnini do konca leta po 40 Din.

Ostali naročniki pa se obveščajo, da je znašala naročnina do konca avgusta po 6 Din, od avgusta naprej pa po 7 Din mesečno.

Prosimo ponovno za takojšnjo poravnavo naročnine, ker nas veliki zaostanki ovirajo pri poslovanju in škodujejo razvoju lista!

Uprava in uredništvo.

Vzroki svetovne gospodarske krize.

Te dni je konferenca strokovnjakov za gospodarsko vedo v Bruslju zaključila svoje delo ter znanstveno priznala, da leže glavni vzroki sedanje gospodarske krize v politiki carinskega protekcionizma, dalje v subvencijah, ki jih dajejo države v obliki izvoznih premij ter v dumpingu.

Milijonske armade brezposelnih, ki stradajo, so ustvarjene umetno in samo vsled napačne gospodarske politike v posameznih državah, kjer vidijo državniki vso gospodarsko modrost v tem, da zapro meje proti vsakemu tujemu uvozu, svoje lastne produkte pa skušajo za vsako ceno vreči na trg, dasiravno je jasno, da protežiranje ene gospodarske panoge vedno oškoduje drugo.

Znanstveniki so brezizjemno zavzeli v tem vprašanju popolnoma drugo stališče kot ga zastopajo politično eksponirani vodje gospodarstva v posameznih državah. Ti vedrijo in oblačijo kakor

njim kaže, ker so državni aparati v njihovih rokah. Uspehi pa, ki so jih dosegli s protekcionizmom, subvencioniranjem in tudi z dumpingom so tako porazno negativni, da se je letos splošna svetovna gospodarska kriza, o kateri se je že davno doumevalo, da je dosegla svoj višek, še močno poostrila.

Kot edini izhod iz sedanjega nevzdržnega položaja priporoča komisija gospodarskih strokovnjakov: ukinitvev carin ter uvedbo svobodne trgovine, odpravo vsakega protekcionizma in preprečenje dumpinga potom vsenarodnega združenja.

Sklepi mednarodno gospodarsko-strokovne komisije so tem važnejši, ker stojimo pred novo konferenco Društva narodov za carinsko premirje. Zadnja je — kot znano — rodila poostreno carinsko vojno. Obenem pa bo ta konferenca sklepala tudi o ukrepih proti dumpingu.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Ob otvoritvi tedaj pri vpisu salda v debetnem stolpcu vknjižimo znesek tudi v stolpcu »stanje«, puščajoč pred njim črtico. Pri vsakem poznejšem debetnem vpisu med letom prištevemo vpisani znesek k prej izkazanemu stanju ter vsoto zabeležimo v stolpec »stanje«. Pri kreditnih vpisih pa zneske od prejšnjega debetnega stanja odbijamo in izkazujemo v stolpcu »stanje« samo ostanek. Ako kreditni vpisi že

prekoračijo vsoto prejšnjega debetnega stanja, odbijemo manjšo vrednost prejšnjega stanja od novejšega vpisa ter razliko vpišemo v stolpec »stanje«, pred katerim smo minus izpremenili v plus, ker izkazuje sedaj dobroimetlje lastnika računa.

Po nemškem in francoskem načinu objavljeni način kontokorenta izgleda v angleški obliki sledeče:

Datum	Tek. št.	Predmet	Znesek				Stanje		Valuta	Dnevi	Obrestne štev.	
			Debet		Kredit		Din	p			Debet	Kredit
			Din	p	Din	p						
1. I. 30	B	Saldo	54.000	—	—	—	54.000	—	31. XII. 1930	36	19.440	
5. II.	235	plačal na rač.			8.500	—	45.500	—	6. II.	34	15.470	
10. III.	450	na blagu	6.800	—	—	—	52.300	—	10. III.	25	13.075	
4. IV.	582	plačal na rač.			20.000	—	32.300	—	5. IV.	41	13.243	
17. V.	734	na blagu	12.000	—	—	—	44.300	—	16. V.	8	3.544	
25. V.	842	na stroških	542	50	—	—	44.842	50	24. V.	9	4.035	
3. VI.	974	plačal na rač.			18.000	—	26.842	50	3. VI.	27	7.248	
30. VI.	B	6% obresti od številke Din 76.055	1.267	58	—	—	28.110	02				76.55
"	"	prenos salda			28.110	08						
			74.610	08	74.610	08					76.055	76.055
1. VII.	B	saldo	28.110	08	—	—	28.110	08	30. VII.	46	12.931	
15. VIII.	235	plačal na rač.			32.000	—	3.889	92	16. VIII.	134		5.212
31. XII.	B	6% obresti od št. 12.931	215	52	—	—	3.74	40				12.931
"	"	5% obresti od št. 5.212			72	38	3.746	78			5.212	
"	"	prenos salda	3.746	78	—	—						
			32.072	38	32.072	38					18.143	18.143
1. I. 1.	B	Saldo			3.746	78	3.746	78	31. XII.			

Ob vpisu salda smo zabeležili znesek tudi v stolpec »stanje«.

Ker pri angleškem načinu ne upoštevamo dneva valute, smo stanje valutirali s prejšnjim zaključnim dnevom (31. dec. 1929); obrestnih številke pa nismo izračunali, ker ne vemo, kdaj se stanje vsled novega vpisa izpremeni.

Ob sledečem novem vpisu (5. febr.), ki smo ga izvršili na isti način kot pri nemškem in francoskem načinu, odštevamo kreditno vsoto (Din 8.500) od prejšnjega stanja, ker se je računomoetnikov dolg za to vsoto znižal; vsled

česar izkažemo novo stanje (45.500 Din). Datum valute zabeležimo šele z naslednjim dnevom (6. febr.), ker gre za kreditni vpis.

Obenem pa sedaj izračunamo dneve za prejšnje stanje, volutirano z 31. dec. za dobo od te valute pa do sedanjega vpisa, kar nam dá 36 dni, ki jih zabeležimo poleg prej izkazanega stanja v stolpec »dnevi« in obnem izračunamo ter vpišemo obrestne številke v debetni stolpec, dočim novi vpis zopet s stolpcema »dnevi« in »obrestne številke« čaka drugega knjižnega slučaja,

ki nam omogoči na podlagi nove valute izračunati število dni in obrestnih številok od tedaj izkazanega stanja, kar se ponavlja pri vseh sledečih vpisih.

Dokler nam stolpec »stanje« izkazuje debetni saldo (neprečrtani minus), vpisujemo tudi obrestne številke v debetni stolpec, ne glede na to, ali je vpis prometnega slučaja debeten ali krediten, ker se obrestne številke nanašajo vedno samo na zadnje stanje (saldo) tekočega računa.

Zaključevanje kontokorenta po angleškem načinu je mnogo enostavnejše kot nemško ali francosko, ker enostavno seštevamo samo vsoto debetnih in vsoto kreditnih (v našem slučaju samo debetnih) obrestnih številok.

Še prej pa moramo izračunati dneve ki ostanejo od zadnje izkazanega valutiranja (3. jun.) pri najzadnjem stanju

do vsotelega zaključnega dneva (30. jun.), tedaj 27 dni in izračunati za to dobo obrestne številke od stanja, ki je najzadnje izkazano.

Preostane nam še izračunavanje obresti od skupne vsote obrestnih številok po že znanem nam načinu, za katere računovodnega obremenimo.

Do tem vpisu nam preostane samo še vpis salda na manjšo stran, poleg tega zaključnih črt, seštevane in izednačenje debetnih in kreditnih vsot denarnih zneskov in obrestnih številok. Stolpca »stanje« seveda ne seštevamo, ker nam služi samo za kontrolo in za izračunavanje obrestnih številok. Saldo prenesemo na novoozvojeni račun, ga izkažemo poleg tega v stolpcu »stanje« ter opremimo z valuto na zaključni dan (30. jun.).

(Dalje prihodnjič.)

Izgubljeni dolžniki.

Polovico izgubljenih dolgov pa je pripisati trgovčevi površnosti.

Najlepša in najbolj sigurna kupčija je seveda kupčija proti gotovini. A prav takih kupčij je zelo malo ter je upanje in zaupanje in s tem združeni riziko pri današnji trgovini eden glavnih pogojev obstoja trgovine, s katerim mora vsak trgovec računati, bodisi detajlist, lesni trgovec, ali pripadnik katerekoli vrste trgovine.

Ker je kredit pogoj uspevanja in obstoja trgovine, se mora trgovec, še predno prične s kakim podjetjem, najprej vprašati, kako je z lastnim kapitalom in kako z razmerami v poštev prihajajočih konsumentov? Ali so le-ti redni in zaupanja vredni plačniki? Koliko približno bo treba dajati na kredit? Računajte rajši več kakor manj, ker izkušnje uče, da je ravno v tem oziru večina trgovcev preveč optimistična in kreditni odjemalcev redno nadkriljujejo kalkulacijo ter povzročijo trgovcu zmanjšanje obratne glavnice, da sam zaide v plačilne težkobe. Ali ste pred ustanovitvijo trgovine resno računali, upoštevajoč kreditne razmere odjemalcev in trga, tudi s svojim lastnim kapitalom in s svojo kre-

ditno močjo? Toda o tem drugič, na drugem mestu.

Kreditiranje odjemalcem je tedaj neizbežna zadeva, in te navade ne morejo odpraviti iz današnje trgovine nobene odredbe, pa tudi nobena trgovska udruženja, ker je gotovo, da bi bili tudi ob obligatni prepovedi kreditiranja trgovci v lastnem interesu dnevno prisiljeni kršiti obvezo, ali pa se odpovedati kupčiji in odjemalcu. Mnogo sličnih poskusov, ne samo pri nas, marveč po skoraj vseh delih sveta se je ponesrečilo deloma vsled konkurence in z njo vezanih kršitev od strani trgovcev samih, še bolj pa vsled naravnega značaja trgovine same, ki je prav tako navezana na kredite in vsled spontanega odpora konsumentov, ki že sam po sebi ustvari protiorganizacijo, katera daje možnost okoriščenja vsakomur, ki ga določila ne vežejo, ali ki je pripravljen obveze kršiti vsled zaslužka, ki se mu nudi.

Ne moremo trditi, da je odprava kreditiranja za daljšo dobo vnaprej.

Veliko vlogo igra pri družinah tudi zakonski drug. Največ sodnih terjatev, združenih z izvršbo je propadlo, ker se je ob eksekuciji izkazalo, da so zarub-

ljeni predmeti last druge zakonske polovice. Zato naj trgovec ob otvoritvi kredita zapiše kot dolžnika v svoje knjige in v odjemalsko knjižico vedno oba zakonska druga.

Predvsem pa pazite, da odjemalci svoje plačilne obveze redno vršijo. Ako je odjemalec zastal s plačevanjem, njegov določeni kredit pa je že prekoračen, je to vedno slabo znamenje in navadno prednaznanilo izgube.

Pri obrtniku, kateremu nameravate otvoriti kredit, je presoja njegovega značaja prva potreba, zlasti ako ne poseduje nepremičnin, ker je večina obrti takih, da v slučaju eksekucije ne morete kriti terjatve iz njegovih strojev vsled značaja obrti, če zakon upošteva stroje in slično opravo kot za izvrševanje obrti neobhodno potrebne.

Ditiranja za vse veke neizvršljiva zadeva; vendar je vsakemu poznavalcu trgovine jasno, da je ukinitvev kreditiranja vsaj v današnjih razmerah in v dogledni bodočnosti nemogoča.

Predno pa trgovec otvori svojemu odjemalcu kredit, se mora zavarovati proti vsakim nepredvidenim razočaranjem z vsemi mogočimi sredstvi.

Glavni pogoj za otvoritev kredita je previdna presoja plačilne moči odjemalčeve, na podlagi katere mora trgovec tudi določiti višino kredita in način odplačevanja dolga.

Presoja odjemalčeve kreditne moči ni tako enostavna zadeva. Nedvomno je v veliko lažjem položaju glede tega trgovec, ki odjemalca, njegove razmere in njegovo okolico, predvsem pa njegov značaj že dalje časa dobro pozna.

Pri uradništvu in stalnih nastavljenicah je treba voditi račun o njegovi plačilni, poleg tega pa se previdno pri njegovem delodajalcu, ali pa potom posredništva prepričati, če niso njegovi dohodki že

Tudi pri lastnikih nepremičnin je potrebna previdnost, ker so često te preobremenjene z drugimi terjatvami, ki se v slučaju dražbe krijejo po vrstnem redu, t. j. najprej najstarejše terjatve do cela z obrestmi in stroški vred in šele potem novejše, tako da v slučaju preobremenjenosti najnovejše terjatve sploh ne pridejo do kritja.

(Ker je poznanje zemljiške knjige in z njo vezanih poslov posebno v pogledu zavarovanja terjatev za vsakega trgovca vitalnega pomena, bomo naše čitatelje z njimi seznanili v razpravi »Uprava trgovine«.)

Težje je, ako je trgovec postavljen pred odločitev otvoritve kredita nepoznanemu, drugje, često v inozemstvu bivajočemu odjemalcu.

O tem prihodnjč.

Napake pri nakladanju lesa.

Naši lesni trgovci imajo dnevno sitnosti in stroške zaradi nepravilno naloženih pedantstvu, ker se ne zaveda, da je s tem opozorilom največkrat obvarovan njih vagonov. Ako izvoznika na napake opozori železnica že na nakladalni postaji, se trgovec često jezi ter mrmra še veliko večje škode, ki bi mu nastala, ako bi se nepravilnost opazila šele pozneje, bodisi na kaki vmesni postaji, ali pa na meji, ker bi pretovarjanje in popravo nepravilnosti stalo v tem slučaju še mnogo več.

Nepravilno naloženi vagoni pa so često tudi vzrok raznih železniških nesreč, za katere je odgovoren pošiljatelj,

ako se mu dokaže, da je škoda nastala vsled nepravilnega nakladanja.

Še najmanjša nesreča je, če se slabo naloženo blago razsuje in poizgubi med prevozom.

Ne glede na to škodo pa mora vsak izvoznik polagati veliko važnost tudi na zunanjo obliko vagona, ker slabo in površno naloženi vagon pri prejemniku že na prvi pogled napravi slab utis, poleg tega pa slabo naloženi vagon gotovo nikjer ne dela reklame za naš les.

Zagrebska železniška direkcija je dala skozi 5 dni pregledovati z lesom natorvorene vagone ter našla sledeče nepravilnosti, ki se često zagreše tudi na naših železnicah:

1. Leseni podporniki, ki služijo namesto železnih, so mnogokrat preslabi, ker se uporabljajo zanje razni odpadki, ter navadno ne segajo do dna vagona kot je predpisano.

2. Pri rezanem lesu ni zavarovan s podporniki oni del tovora, ki sega preko stranic vagona, vsled česar ni preprečena možnost premikanja tovora.

3. Pri rezanem lesu neenake dolžine, kjer je razdeljen tovor na več skladov, niso ti skladi zavarovani z dvema podpornikoma od vsake strani, oziroma pri železnih podpornikih manjkajo še leseni, ki so potrebni z ozirom na ločene sklade.

4. Pri nakladanju okroglega lesa se navadno opušča podkladanje posameznih blokov s prečnimi deskami v celi širini vagona, kar ne sprečuje premikanje posameznih blokov, vsled česar postane tak tovor nevaren za promet.

5. Tovori, ki segajo nad višino stranic vagona, mnogokrat niso povezani in stisnjeni z žico od najmanj 3 mm premera, temveč se za povezanje uporablja tanjša, ali od več tanjših žic spletena vez, kar je proti vsakemu predpisu.

6. Za nakladanje se često dostavijo tudi pokvarjeni ali pomanjkljivo opremljeni vagoni (kar pa je krivda železnice).

7. Pri rezanem lesu često zunanji rob, nekaterih desak ne seza do podpornika, marveč je med robom in podpornikom nekaj centimetrov praznega prostora.

8. Podporniki so mnogokrat naslonjeni na vrata vagona, namesto na stranice.

9. Pri nakladanju pragov, se navadno tovor, ki sega nad višino vagona, zavaruje s tem, da se na čelnih stranicah postavi nekaj pragov navpik, namesto, da bi se zavaroval z vencem in z žico.

10. Pri nakladanju drv, kjer je tovor nad višino vagona zavarovan z vencem iz okoli in okoli navpik stoječih cepanic, je mnogokrat v vencu nekaj praznega prostora, kar povzroči premikanje venca samega med vožnjo, vsled česar drva izpadajo.

11. Pri pošiljkah oglja često manjkajo rinfusa deske.

12. Žica, s katero je pošiljka pričvrščena, ni z žebli prebita na tovor.

13. Podporniki se večkrat postavijo zunaj stranic vagona, namesto, da bi stali znotraj med stranicami in tovorom.

14. Tovori so mnogokrat previsoki ali predolgi, često pa so vagoni preobloženi nad dovoljeno nosilno težo.

Ako se tudi včasih na domačih železnih prežró ali spregledajo take nepravilnosti, obstoji nevarnost, da inozemske železnice takó naloženih vagonov ne bodo hotele prevzeti, ker to nasprotuje mednarodnim prometnim predpisom, vsled česar jih morajo naše obmejne postaje pretovoriti, oziroma nepravilnosti popraviti.

Zanimivo je, da se je tekom petdnevnega pregleda ugotovilo, da znaša število z lesom nepravilno naloženih vagonov 80%.

V lastnem interesu, da vas ne zadevajo nepotrebni stroški, pa tudi v interesu ugleda našega blaga v inozemstvu posvečajte pravilnemu nakladanju vagonov več pozornosti!

Gospodarske beležke.

Za pobijanje draginje in neelojalne konkurence.

Ministrstvo za socialno politiko je izdalo vsem organizacijam navodila, kako postopati v slučajih pretirane draginje nad tarifo, obenem pa pozvalo k pobijanju neelojalne konkurence, ki je glavni vzrok, da se trgovina in z njo vred gospodarsko življenje ne more tako razvijati kot bi se moralo.

Zastaranje 7. kupona agrarnih obveznic.

Lastnike 4 odstotnih agrarnih obveznic opozarjamo, da zastara sedmi kupon 1. novembra, vsled česar naj ga pravočasno vnovčijo.

Novi bankovci.

Prva partija novih bankovcev v naši državni tiskarni je že gotova ter bodo novi 10 in 100 dinarski bankovci izročeni 1. novembra v promet.

Jugoslovensko-madžarska trgovska zbornica.

Po prizadevanju našega poslaništva se bo še tekom tega meseca osnovala jugoslovensko-madžarska trgovska zbornica v Budimpešti, v kateri bodo imenovani kot funkcionarji najodličnejši predstavniki jugoslovenskega in madžarskega gospodarstva. Od nove zbornice se pričakuje mnogo dobrega za zblizanje in poživitev trgovskih vezi med obeh državama.

Otvoritev rudnika v Trebči.

Dne 10. t. m. je bil na svečan način odprt velik bakreni in svinčeni rudnik v Trebči, ki razpolaga z neizčrpnimi zakladi rude najboljše kakovosti. Rudnik so vzeli v zakup Angleži, ki so doslej vložili v podjetje 200 milijonov dinarjev. Vsi strokovnjaki povdarjajo velik gospodarski pomen novega rudnika, ki ne bo dvignil narodno blagostanje samo v bližnji okolici, marveč bo ugodno vplival tudi na celokupno državno gospodarstvo, zlasti na našo zunanjo trgovino.

Kdaj zastarajo davki?

Po § 153 zakona o neposrednih davkih iz leta 1928 zastarajo davčne terjatve po petih letih potem ko je bil davek stranki priobčen. Stari davčni zakon je predpisoval 10-letno dobo za zastaranje neplačanih davkov. Ker je nastalo več sporov, ali se novi zakon o potletnem zastaranju nanaša samo na nove, (od 8. januarja 1928 naprej) predpisane davke, ali so petletnemu zastaranju podvrženi tudi stari davčni zastanki? Vsled teh sporov je finančni minister izdal odlok, po katerem so tudi stari davki podvrženi samo petletni dobi za zastaranje, kar je zelo važno. Razume se, da zastaranje prekine vsak kasnejši akt za pobiranje davka.

Drugi tir Zidani most—Zagreb.

Projekti in predela za zgradbo drugega tira na progi Zidani most—Zagreb so završeni ter je pričakovati, da bo v najkrajšem času razpisana licitacija in dela oddana.

PRODUKCIJA NAŠIH RUDNIKOV.

Iz podatkov posameznih rudnikov v Jugoslaviji posnamemo, da je bila letošnja produkcija v prvem polletju v razmerju z lanskim prvim polletjem sledeča (v tonah izraženo):

Prvo polletje	1930	1929
Premog	2.021.802	2.270.098
Železo	218.716	181.892
Baker	350.876	180.932
Svinec	60.868	15.105
Krom	23.235	14.629
Pirit	34.395	24.370
Boksit	35.423	38.900

Razen premoga, ki je v produkciji letos občutno nazadoval, kažejo skoraj vse rudnine naraščanje v produkciji (razen boksita, ki je za malenkost manjši), zlasti se je močno dvignila produkcija bakrenih in svinčenih rud.

Livarski proizvodi pa kažejo sledeče razmerje v tonah:

Prvo polletje	1930	1929
Lito železo	17.604	16.716
Baker	11.454	9.502
Svinec	4.792	4.697
Cink	3.005	3.127

Tudi livarski proizvodi so se letos povečali, posebno baker, dočim se je produkcija cinka za nekaj zmanjšala.

Pred trgovinsko pogodbo s Poljsko.

Naša pogajanja za sklep trgovinske pogodbe s Poljsko, ki so se pričela že lansko leto, pa so bila kasneje prekinjena, se prično te dni nadaljevati v Varšavi ter je upati, da pride v kratkem do sklepa.

Francozi ponujajo posojilo za zgradbo železnice.

Močna francoska bančna in industrijska skupina je ponudila naši državi posojilo v višini ene in pol milijarde frankov za zgradbo in izpopolnitev našega železniškega omrežja. Merodajni krogi proučujejo ponudbo posojila, ki bi se emitiralo po 95% in obrestovalo po 5½%. Železniški material bi potem morali dobaviti iz Francije.

Francoska imena naših vin.

Poročali smo že, da je v smislu naše trgovinske pogodbe s Francijo prepovedana uporaba naziva »šampanjec«. Po 15. novembru pa ni prepovedana samo uporaba tega naziva, marveč tudi vseh drugih francoskih krajevnih označb za naša vina, kakor: burgendec, bordo, muškatelec, konjak in slično. Tudi s pridevkom »jugoslovanski« ali slično se ne sme več uporabljati teh nazivov. Prepovedana je slednjič uporaba francoskih krajevnih nazivov s pridevkom »kakor, à la« itd.

Monopolski dohodki.

Zaključek državnih monopolskih dohodkov za julij kaže 210·2 milijona dinarjev (za 9 milijonov več kot lani). Skupni monopolski dohodki v letošnjih prvih 7 mesecih znašajo 1320 milijonov dinarjev ter so za 63 milijonov večji kot lani.

Predpisi za izvoz grozdja.

Po pravilniku o kontroli grozdja se sme kot jedilno grozdje izvažati samo izbrano, zdravo in zrelo blago v košarah ali predpisanih zabojih, ki ne smejo presegati 25 kg bruto teže. Nedovoljeno je zavijanje grozdja v trtino listje ali v trte. Za kontrolo grozdja bodo določili bani posebne komisije, ki bodo izdajale izvozna dovoljenja; napačno zavito ali predpisom neodgovarjajoče grozdje pa bodo zavrnilo ter se sme tako grozdje prodajati samo v luzemstvu. Grozdje za predelavo se pošilja samo v dobro zaprtih sodčkih po 25 kg bruto težine. Nepravilni izvoz grozdja se kaznuje z globo do 50.000 Din.

Naloga strokovnih vinskih odborov.

V smislu novega vinskega zakona so se imenovali posebni strokovni odbori za ocenjevanje vin v Mariboru, Zagrebu in Splitu. Naloga teh odborov je, da kot posvetovalni organ sodelujejo pri izvažanju novega vinskega zakona ter podajajo strokovna mnenja o kvaliteti, obdelovanju in pridelovanju vin, kakor tudi o ponarejenih in pokvarjenih vinih, za katere lahko predlagajo uničenje ali pa porabo v obrtne svrhe.

Nazadovanje čebelarstva v Hercegovini.

Po statističnih podatkih je tekom zadnjih desetih let število panjev v Hercegovini padlo od 20.712 na približno 6000 vsled pomankanja potrebne organizacije. Zadnje čase se opaža zopet preokret na boljše. Nazadovanje dohodkov iz čebelereje tudi ni nepomemben prispevek h gospodarski krizi v Hercegovini.

Naš izvoz v Albanijo.

Dasiravno so albanska tržišča natrpna z italijanskim blagom, se vendarle lepo razvija tudi naš izvoz v Albanijo, ker je naše blago boljše, zlasti sladkor, cement, lesni in pločevinasti izdelki in navadne tkanine. Sedaj gre naš izvoz preko Drača in Skadra. Glavna točka našega izvoza pa postane Ohrid, ko bo gotova tja železnica iz Bitolja.

Beda dalmatinskih gojiteljev tobaka.

V »Jug. Lloyd« se bavi g. ing. Jelenič z vprašanjem zakaj v Dalmaciji nazaduje gojenje tobaka.

Z odkupno ceno, ki je bila določena pred vojno na 1·50 K, danes pa se giba okoli 15 Din za kg, dokazuje, da je cena tako nizka, da se gojenje tobaka več ne izplača. V primeru navaja, da se je pred vojno in danes za 1 kg tobaka dobilo:

1913	1930
9·3 kg	5 kg kuhinjske soli ali
3·3 l	1·8 l petroleja ali
0·28	0·18 kmečke obleke ali
1·5	0·33 parov opankov ali
0·47	0·10 kg slabega monopolskega tobaka.

Te številke pač pričajo, da je položaj sadilcev tobaka res skrajno neugoden.

Razveseljivo naraščanje poseta Poljakov.

Varšavski listi priobčujejo statistiko tujskega prometa ter ugotavljajo, da je letos posetilo Jugoslavijo 6000 poljskih izletnikov, dočim je znašalo leta 1927 število poljskih turistov, ki so posetili našo državo komaj 200.

Gradba nove carinarnice v Ljubljani.

Načrt za zgradbo nove carinarnice, ki je proračunan na 10 milijonov dinarjev, je konečno odobren ter bodo v najkrajšem času razpisana dela, da pride že v prihodnjem letu Ljubljana do odgovarjajočih prostorov za carinarno, ker so dosedanji pretesni in nepraktični, vsled česar zaostaja promet in imajo tako uvozniki kot izvozniki, še bolj za carinski aparat sam dvojno delo.

Konkurzi.

Levak Oskar, trgovec, Maribor, Gosposka ulica 15. Priglasitveni rok do 31. oktobra; ugotovitveni narok 6. novembra pri Okrožnem sodišču v Mariboru.

Neškudla Jaroslav, trgov. s cerkvenimi potrebščinami v Ljubljani. Priglasitveni rok do 30. novembra; ugotovitveni narok 12. decembra pri Deželnem sodišču v Ljubljani.

Odprava konkurzov.

F. Hann & Co., (Poppaea) v Ljubljani. Konkurz odpravljen s pritrditvijo vseh upnikov.

Kühlar Pavel, trgovec v Mariboru. Konkurz odpravljen, ker se je sklenila prisilna poravnava.

Traun Pavla, trgovka, Maribor. Konkurz odpravljen vsled sprejema prisilne poravnave.

Franzl Jožef, zapuščina, Kresnike. Konkurz odpravljen, ker je vsa masa razdeljena.

Vincem Koeder, trgovec v Žalou. Odprava konkurza vsled sklepa prisilne poravnave.

Poravnave.

Martinz Josip, veletrgovec v Mariboru. Potrjena je 40-odstotna poravnava upnikom III. razreda, plačljivo v 12 mesečnih obrokih.

Zaključena poravnava.

Požum Frane, trgovec, Trbovlje-Loke. Poravnava končana.

Po širnem svetu.

Slaba kvaliteta madžarske pšenice.

Dočim je madžarska pšenica pred vojno veljala za prvovrstni pridelek in je bila zlasti bogata na škrobu, se industrija škroba (madžarska!) sama pritožuje nad izpreminjajočo se kvaliteto.

Ob tej priliki moramo poudariti, da je madžarska pšenica slovela radi svoje kvalitete predvsem zato, ker se je kot madžarsko blago prodajal banaški pridelek. To se je dogajalo celo do zadnjih let, dokler ni pričelo poslovati naše Privilegirano izvozno društvo, ki je poskrbelo za to, da je naše žito šlo v inozemstvo kot jugoslovanski pridelek. Učinek je ta, da je naše žito pridobilo na glasu, pri madžarskem pa se čudijo slabi kvaliteti.

Deficit romunskih železnic.

V pretečenem letu so imele romunske železnice 11 milijard lejev dohodkov, 13 milijard pa izdatkov, vsled česar znaša izguba 2 milijardi lejev. Tudi iz prejšnjih let obstoja še ogromen deficit v znesku 7 milijard lejev.

Nemiri v Španiji.

Ukinitve diktature v zvezi s pripravami za novi parlamentarni ustroj ni prinesla Španiji miru, kar posebno čuti naša trgovina, ki bi se morala po sklepu pogodbe razviti, kar bi bilo zlasti naši lesni trgovini na veliko korist. Ponavljajoči se nemiri tudi vplivajo na stanje španske valute, ki je sedaj poleg červonca izpostavljena največjemu nazadovanju na veliko škodo gospodarskih stikov z drugimi državami.

Zadnja poročila pričajo zopet o novih nemirih, ki jih povzročajo revolucionarni republikanci. Vlada se je odločila, da republikansko gibanje z vsemi sredstvi zatre.

Porast devize Zürich.

Kot posledica dotoka denarja iz raznih držav je porastla deviza Zürich na vseh borzah. Švica je poplavljen s tujimi naložbami zlasti vsled nezaupanja v mir, ki je nastalo po nemških volitvah ter po izpremenjeni politiki nekaterih drugih držav.

Nova angleška trgovinska politika.

Na sedanji konferenci držav združenih v britanski uniji je večina državnih predstavnikov stavila predlog, naj se zvišajo uvozne carine za blago, ki je uvoženo iz držav izven britanske unije.

Dasiravno so predlogi od strani gospodarskih zastopnikov z veseljem pozdravljeni, ni gotovo, če prodrejo, ker so proti povišanju uvoznih carin vsi socialni sloji, ki predstavljajo v Angliji večino, ker bi povišane carine pomenile podražitev živil in s tem poostritev socialne krize.

Mnogo več pristašev ima drugi predlog, ki priporoča, naj se znižajo carine za blago, ki ga uvažajo v Anglijo dominijoni, britanskega imperija, dočim naj carine za inozemsko blago ostanejo neizpremenjene. Te preferenčne carine pa imajo mnogo nasprotnikov med angleškimi producenti.

Novo padanje tečajev na newyorški borzi.

Polom velike mešetarske tvrdke Prince & Whitely je povzročil nov padev tečajev na borzi v Newyorku.

Izid nemških volitev sam pa je zakrivil znaten padec evropskih posojil. Tudi naši državni papirji so močno padli tekom par dni. Tako je padlo 8% Blairovo posojilo od 93 na 87—90, 7% Blairovo posojilo pa od 83 na 76—79 in Seligmanovo posojilo na 75—77.

Kovinarska stavka v Nemčiji.

Ker podjetja niso ustregla kovinarskim mezdnam zahtevkom, so sklenili zapričiti s stavko, ki utegne roditi nedogledne posledice ob sedanjem že itak zamočanem političnem položaju v Nemčiji, ker se mezdna gibanja v samem Berlinu udeležuje okoli 140.000 kovinarjev. Obstoji pa upanje, da se mezdno vprašanje uredi mirnim potom.

Nemčija dobila ameriško posojilo.

Po poročilu »Börsen Kurier-ja« je nemška banka dobila posojilo ameriških bank v višini 125 milijonov dolarjev proti 4% obrestim in 1½% proviziji.

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg št. 11a

Nazadovanje cen v svetu.

Tekom zaključenega gospodarskega leta (od pričetka lanskega, do konca letošnjega septembra) so indeksi cen na debelo v vseh državah znatno padli. Tako je nazadoval ameriški povprečni indeks od 96 na 83.2 (za 14%), v Franciji od 89.7 na 79.8 (za 10%), v Nemčiji od 103.1 na 92.7 (za 10%), v Angliji od 91.7 na 74.4 (za 20%) in v Italiji od 72.2 na 61 (za 20%).

Najbolj so nazadovale cene v Angliji in Italiji, kjer se je v splošnem blago pocenilo za celih 20%.

Nevzdržno padanje črvonca.

Sovjetski črvonec je bil ob ustanovitvi vreden v Varšavi 44 zlotov. Danes pa po neprestanem padanju notira komaj še 6 zlotov, tedaj je padel doslej že za 86%, a kaže še vedno nagibanje k nazadovanju. V Berlinu se črvonec trguje po kurzu 3:60 mark (48:24 Din).

Francija v svojem trgovanju z Rusijo pasivna.

V letošnjem prvem polletju je znašala vrednost v Francijo uvoženega ruskega blaga 441 milijonov frankov, dočim znaša vrednost francoskega izvoza v Rusijo le 119 milijonov frankov, vsled česar je trgovinska bilanca prvega polletja zaključena s 322 milijoni frankov pasive za Francijo.

Nadprodukcija kovin.

V zadnjih dveh letih je produkcija kovin znatno večja kot poraba, kar tudi pojačuje padanje cen. Pri glavnih kovinah je bilo razmerje med produkcijo in porabo v zadnjih dveh letih (v tisočih ton) sledeče:

	Produkcija:		Poraba:	
	1929	1928	1929	1928
baker	1907	1698	1790	1733
svinec	1738	1643	1668	1610
cink	1463	1408	1453	1412
aluminaj	264	243	269	233

Dobra letina krompirja v Nemčiji.

Na naše cene močno vpliva tudi izredno dobra letina krompirja v Nemčiji, ki je najbogatejša po vojni ter se ceni skupni pridelek na 42 milijonov ton. Cene krompirja so padle na 2:05 RM za 100 kg ter so le še za 20% višje kot pred vojno.

Promet Trsta še vedno pada.

Tudi v avgustu je promet tržaške luke nadalje nazadoval, in sicer za 38% nasproti prometu lanskega avgusta. — Skupni letošnji promet v prvih osemih mesecih znaša 2.861.500 ton, lani v istem času pa je znašal 3.623.300 ton; tedaj je nazadoval v celoti za nad 20%.

Nov zakon o prisilnih poravnava Čehoslovaškem.

Vlada je te dni predložila praškemu parlamentu nov poravnavni red, ki se od starega razlikuje predvsem v tem, da je bila po starem redu poravnava mogoča že s 35%, novi red pa zahteva za uvedbo poravnalnega postopanja najmanj 50% poravnavo.

Izseljevanje iz Poljske.

Za Italijo stoji od evropskih držav na drugem mestu Poljska, iz katere se je v zadnjem času desetletji izselilo 1 milijon 324.148 ljudi in sicer nad 700.000 v razne evropske države, okoli 600.000 pa v prekomorske države. Letna povprečna emigracija iz poljske znaša tedaj nad 130.000, kar je za razmeroma majhno državo ogromna številka.

Zopet zvišanje eskonta.

Nemška narodna banka je zvišala eskontno mero od 4 na 5 odstotkov. Vsled velikega povpraševanja po devizah pa mora banka dnevno zmanjšati svojo decizno rezervo za 20—30 milijonov mark, vsled česar se finančni krogi boje, da bo morala banka diskont še povišati. Ti dogodki so značilni za nezaupanje, ki je nastalo po zadnjih volitvah.

**Pridobivajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

Tržna poročila.

Zopet padec cen kositra.

Tekom tedna je cena kositra na londonski kovinski borzi zopet nazadovala za 6%. S tem nazadovanjem znaša padec cen kositra tekom tega meseca 12% in stoje sedanje cene že nižje kot so bile leta 1902, ko je bila cena izredno nizka.

Cene belgijskega koksa zopet znižane.

Belgijski sindikat za koks je ponovno znižal ceno koksa za visoke peči za 10 frankov, tako, da stane sedaj le 180 frankov tona. Pri pravem koksu so cene znižane od 215 na 210 frankov pri toni.

Platin

notira v Berlinu 4:04 RM (54:34 Din) gram. V Londonu se trguje unča po 6 L, v Newyorku pa po 30 dolarjev.

Hmelj.

Savinjski hmelj je že precej razprodan. Cena mu je postopoma rastla ter dosega danes prvovrstno blago ceno 13 dinarjev za kilogram.

Vojvodinski hmelj je tudi po veliki večini že razprodan ter se računa, da je še za kakih 500 stotov blaga neprodanega. Cena, ki je bila izpočetka prav nizka, se je nekoliko popravila ter se plačuje srednje blago 7—8 Din.

Tudi v Žatcu so cene narastle ter se gibajo nad 400—650 Kč za 50 kg.

Isti položaj je v Nürnbergu, kjer so skoraj vse cene narastle.

Nizke cene prašičev v Belovaru.

Zadnji svinjski sejem v Belovaru je bil precej živahen ter se je prodalo 567 komadov svinj, od tega nekaj vagonov za Avstrijo in Švico. Cene debelim svinjam so se kretale od 8—10:50, srednjim pa 10—12 Din za kg žive teže.

Jajca.

Na našem trgu se ne kaže posebnih sprememb ter se plačuje izvozno blago v največ slučajih še vedno po 1:30 Din, vendar se opaža nagibanje navzdol.

Berlinski trg je šel tudi navzdol ter plačuje jugoslovansko blago po 11 do 11:5 pfeniga fko meja, neocarinjeno.

Za naša jajca se je pričela zadnje čase intenzivno zanimati tudi Španija, kakor poročajo naši konzularni zastopniki.

Živinski trg.

V Ljubljani cene neizpremenjene za vole 8—10 Din, debele krave 5—7 Din, klotasarice 3—4 Din; pocenila so se nekoliko teleta, ki se plačujejo po 11—13 (prošli teden 12—14 Din) za kg žive teže.

Tudi v Mariboru so cene neizpremenjene nekaj nižje kot v Ljubljani.

Cena poljskih pridelkov v Zagrebu.

Na zagrebški produktni borzi so cene fižola ta teden nazadovale za 20—30 dinarjev ter se plačuje beli novi po 280—300 Din, mešani novi pa po 155 do 165 Din za 100 kg.

Cene krompirja so nazadovale za 5 dinarjev ter se plačuje beli krompir 45—55 Din za 100 kg.

Zelje kg 1:25—1:50 Din, repa 0:50 do 0:75 kg, detelja (100 kg) 80—100 Din, seno 70—75, ošava 75—85, slama 45 do 55 Din.

VINSKO TRZIŠČE.

Naš izvoz vina je v prvih osmih mesecih nasproti lanskemu močno nazadoval. Tudi cene so mnogo nižje kot lani. Zadnje čase se je izvoz sicer nekoliko povečal, zlasti se je precej izboljšal izvoz svežega grozdja; poleg tega pa je narastlo povpraševanje iz Francije ter se je zadnje čase pričela za naše vino zanimati tudi Nemčija. Upanje, je, da se nam otvori tržišče v Hamburgu, ki letno uvozi okoli 400 000 hl vina.

Dosedanja poročila iz Dalmacije sicer kažejo, da je kvaliteta nekoliko slabjša kot lani, vendar je blago še vedno prav dobro ter ima povprečno novi mošt 18—20, v boljših krajih dosega celo 24%. Kislina je razmeroma nizka

Zagrebški živinski trg.

Na zadnji živinski sejem v Zagrebu je bilo pripeljano neobičajno mnogo goveje živine in svinj. Cene pa so ostale navzlic veliki ponudbi neizpremenjene isto kot smo jih javili v zadnji številki.

Žito.

Pod pritiskom znižanja cen na inozemskih borzah so morale tudi na ljubljanski borzi cene popustiti ter notrajo cene (mčevska voznina, slovenska posčaja, takojšnja dobava, plačilo v 30 dneh) za 100 kg sledeče:

Pšenica: bačka, 80/81 kg, 1% primesi Din 217:50—220:0; bačka, 79/80 kg, 2% primesi Din 210—212:50; bačka, 78/79 kg, 2% primesi Din 200—202:50.

Rž: bačka, 72 kg, 2% primesi Din 157:50—160.

Ječmen: spomladanski pivovarski, 69/70 kg, Din 202:50—205; ozimni, 66/67 kg, Din 170—172:50.

Koruza: bačka, suha, zdrava, rešetana, Din 162:50—165; okrogla, za mletev, suha, zdrava, rešetana, Din 185—187:50; nova, umetno sušena Din 150 do 152:50; nova, času primerno suha, Din 127:50 do 130.

Oves: bački, baranjske proveniencije Din 190—192:50.

Moka: nularica Din 360—365.

ter se giba med 4 in 5%.
Trgovina z moštom je šele v početku ter se ga je v Slovenijo in Hrvatsko izvozilo 35—40 vagonov. Cena grozdja je bila v početku trgatve nekoliko višja, sedaj pa se giba v višini 1.50—2 Din za kg.

Te dni nakladajo v Splitu Francozi dalmatinsko vino iz otoka Peljšeca na specialne cisterne. Doslej so ga naložili okoli 20 vagonov.

V Smederevu je še precej starih zalog, vendar vzdržuje močna združna organizacija še dovolj visoke cene. Letošnjega pridelka za izvoz bo okoli 700 vagonov. Kvaliteta prav dobra z 11—12% maliganda. Računajo s ceno 3—4 Din liter.

V Vršcu je za izvoz pripravljenih 1600—1800 vagonov novega vina prav dobre kvalitete. Te dni so kupili švicarski trgovci okoli 50 vagonov.

Hrvatska vina iz Jaske, ki so tudi pri nas precej uvedena, imajo povprečen pridelek in prav tako kvaliteto ter se gradacija vin giba od 14—20%. Cena je 3—5 Din liter.

Štajerska ima manjši pridelek, pa tudi nekaj slabšo kvaliteto kot lanska; vendar je pridelek še vedno prvovrsten ter po kvaliteti in aromi prekaša vsa vina z močnejšo gradacijo. Letošnji pridelek bo imel povprečno 16—20 stopinj, v boljših krajih celo 22. Cene še niso utrjene, vendar se pričakuje stabilizacija v višini 3—5½ Din za liter.

Isti položaj je v dolenskih vinogra-

dih, kjer imajo vina gradacijo 14—18 stopinj ter notirajo po 4—5 Din liter.

V Evropi je trgategov povsod manjša kot lanska, z izjemo Madjarske, ki je pridelala okoli milijon hektolitrov več kot lani. Sicer pa so razmerja najvažnejših evropskih vinorodnih držav nasproti lanskemu pridelku (v milijonih hektolitrov) sledeča:

	1929	1930
Francija	40	20
Španija	22	14
Italija	41	36

Lanski pridelek teh treh držav je znašal 103, letošnji pa komaj 70 milijonov hl, vsled česar je jasno, da se bodo tudi naša vina letos lažje in dražje plasirala.

SADNI TRG.

V splošnem je položaj za prodajo sadja, zlasti boljših vrst jabolk in češpelj prav ugoden, ker prikazuje vse evropske države povprečno slabo letino. Tudi ameriško sadje, kolikor prihaja v poštev za Evropo ni dobro obrodilo. Nekaj slabši je položaj za prodajo svežega grozdja, ker je letina skoraj povsod dobra, poleg tega pa se trudijo vse vinorodne države plasirati čim več svežega blaga.

Za jabolka je za nas merodajen berlinski trg, kjer notirajo namizna jabolka 40—70 mark (550—950 Din), srednje blago 25—40 mark (320—550 Din); naša jabolka dosežajo tam ceno 30 do

60 mark (400—800 Din).

Naš dosedanji izvoz jabolk je trenutno koncentriran v Ljutomeru, kjer plačujejo izvozniki za mašanke in kanadke po 4 Din, za ostale boljše vrste po 3 Din in za mešano blago po 3—2,50 Din kg.

Na zagrebški borzi so pretečeno soboto eksekutivno nakupili 24 vagonov jabolk iz Srbije, zdravih za prešanje, obranih z roko, ki so dosegla ceno 1,80 Din za kg, pariteta Spielfeld.

Izvoz svežega sadja je v polnem razmahu ter je bilo v prvi polovici pretečenega meseca samo preko Subotice izvoženih 2260 vagonov.

Lesni trg.

Ruski les ni nevaren?

Zadnja z Anglijo sklenjena pogodba za dobavo lesa iz Rusije po poročilih inozemskih listov ni tako nevarna evropski lesni trgovini, kot se je od početka domnevalo. Sovjetski petletni gospodarski načrt v gozdni industriji ni pokazal tistega uspeha, ki se je pričakoval. Sklep z Anglijo se glasi na 600 tisoč standardov, a znaša njena letna potreba 1.600.000—1.700.000 standardov. Res je, da je ruska pogodba močno pokvarila cene; vendar upajo zlasti

skandinavske države, pa tudi Poljska, da jim bo mogoče lastne lesne zaloge prodati v Anglijo.

Položaj na lesnem trgu.

Lesno tržišče živi zadnje čase v znamenju stalnega padanja cen. Deloma je temu vzrok ruski les, deloma neugodna konjunktura, najbolj pa tekmovanje med konkurenčnimi državami, ki se skušajo za vsako ceno izbežiti zalog ter se v tem oziru zelo bližajo sistemu sovjetskega dūmpinga. Posebno Poljska

je šla s cenami tako navzdol, da je njen les na francoskem trgu za 20—25 frankov cenejši kot avstrijski, dasiravno je produkcija in izvoz iz Poljske dražji.

Italija, ki prihaja za nas najbolj v poštev, je večji del starih zalog že porabila, a še vedno okleva z nakupom v pričakovanju daljnega nazadovanja cen. Prej ali slej pa se bo morala odločiti, kakor kažejo vsa poročila o ondotnem lesnem trgu.

Potreba novih lesnih tržišč

Res je sicer, da je slabi lesni trgovini glavni vzrok neugodna gradbena konjunktura in da se kolikor toliko občuti konkurenca ruskega lesa. Vendar pa moramo priznati, da se je doslej storilo malo ali prav nič, da si poiščemo novih tržišč za les.

Rusija gravitira s svojim lesom najbolj na severni del Evrope, dočim se na njeno resno konkurenco na jugu ne more preveč računati, ker je pot predolga.

Vse premalo važnosti se polaga na Grčijo, ki rabi veliko lesa, poleg tega pa vodi pot preko Soluna v Turčijo, Sirijo, Egipt, Palestino, Aleksandrijo in druge južne države, ki potrebujejo mnogo lesa. Upajmo, da bodo poglobljeni gospodarski stiki z Grčijo tudi izboljšali položaj naš lesne trgovine.

Dobave.

5000 komadov lesenih **podložkov** za sode nabavi do 20. t. m. Direkcija drž. žel. v Ljubljani.

300 m³ jamskega lesa nabavi do 27. t. m. uprava drž. rudnika Večenje.

Pogoji pri Zbornici TOI v Ljubljani.

Iz romunske lesne trgovine.

V Romuniji je obstojal dosedaj nekaj kartel lesnih trgovcev pod imenom »Acordo«, čigar namen je bil, regulirati in vzdrževati cene mehkega lesa na primerni višini. To svojo nalogo je tudi do zadnjega prav dobro izpolnjeval. Poplava ruskega lesa na evropskih in drugih svetovnih tržiščih pa je delo tej konvenciji tako onemogočila, da ni več v stanju vršiti svoje naloge, vsled česar je te dni prišlo do razpusta te organizacije.

Poleg tega obstoja v Bukarešti še centralni lesni evidenčni urad, o katerem istotako krožijo vesti, da bo razpuščen v najkrajšem času.

Ljubljanska lesna borza.

Položaj na ljubljanski lesni borzi je še vedno neizpremenjeno mlačen. Sklepi komaj dosežajo povprečni nivo in do večjih kupcij tudi ta teden ni prišlo.

Cene so še vedno neizpremenjene (glej 35. številko).

Povpraševanja so pa sledeča:

Borov jamski les, obeljen, raven in sicer: 300 komadov od 2 m, s srednjim premerom 18/20 cm; 300 komadov od 2-50 m, s premerom 18/20 cm; 1000 komadov neobroblijenih borovih desk, 33 mm, žagane 35 mm, od 2 m dolžine naprej od 18 cm srednje širine naprej. Rok dobave do 22. t. m. — Cena naj se glasi fob Sušak pod ladjo.

Jelove palice, 24 × 24 mm, od 2 do 4 m, po 50 cm stopnjevaje, blago lepo, belo, vezano po 25 komadov v svežnje, kupec prevzame najmanj 200 m³. Cena naj se glasi fob Sušak pod ladjo.

Jelove deske ca. 100 m³, paralelno žagane, 18 mm, 4 m, od 17 do 40 cm širine, normalna roba, IV., izključeno gnilo, razbito in muščavo. Cena naj se glasi fob Sušak pod ladjo.

Večje množino rezanih drv 20/25/33 cm, cepanice, s srednjim premerom 10 cm. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon obroblijene parjene slavonske bukovine, paralelna, suha, I., II., s 50% I. in 50% II., dolžine s 15% od 1 do 1.90 m, ostalo od 2 do 5 m, s ca. 20/30% od 3 do 5 m, širina 15 do 35 cm, z medijo 22 cm, debeline od 27 do 100/120. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna.

Slavonski hrast boules, I. z eventualno 25/30% II., se prosi, da se navede dolžine, širine, suhota ter ceno franko vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon neobroblijene bukovine, lepo, tombante, po možnosti dobro suho, ne preperelo, v debelinah za malo 40 in 100 mm, pač pa v pretežni večini 60 in 80 mm, od 2 m dolžine naprej. Z ozirom na to, ker je dobava nujna, se prosi takoj ponudbe.

1 vagon jelovih kratic, paralelnih, 25 mm debeline, od 1-50 m dolžine naprej, z navedbo teže 1 m³ ter cene fco meja Postojna tranzit.

15.000 komadov hlodov, smreka, jelka, bor, premer v sredini od 28 do 32 cm, 7 m dolžine. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit. Plačilo akreditiv.

Obodji za rešeta iz trdega lesa v sledečih dimenzijah: 170 cm dolžine, 9 cm širine, 1 cm debeline, 15 komadov v 1 zvitku in 10 zvitkov v 1 bali. To blago je namenjeno

preko morja. Zaenkrat se rabi 300 zvitkov. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna.

Večja množina lepega bukovega oglja, s 50% »canello«, za dobavo tedensko po 2 vagona. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Smrekovi brzojavni drogovi; se rabi večjo množino: Dolžine 8 — 9 — 10 — 11 — 13 — 14 in 15 m, premer na tankem koncu 12 do 14 cm. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Smrekove jelkove deske: 2200 kom. desk 14 mm debeline, od 25 do 35 cm širine;

25 cm 150 komadov, 26 cm 150 komadov, 27 cm 300 komadov, 28 cm 300 komadov, 29 cm 300 komadov, 30 cm 280 komadov, 31 cm 200 komadov, 32 cm 250 komadov, 33 cm 80 komadov, 34 cm 50 komadov, 35 cm 50 komadov; 450 desk 14 mm od 16 cm naprej: 16 cm 150 komadov, 17 cm 150 komadov, 18 cm 125 komadov, 25 cm 50 komadov, 26 cm 60 komadov, 27 cm 70 komadov, 28 cm 80 komadov, 29 cm 80 komadov, 30 cm 60 komadov, 31 cm 50 komadov. Vezano, paralelno, očeljeno. — Cene naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj Prosti tečaj	
	Din	Din
1 angleški funt	274'40	274'—
1 ameriški dolar	56'35	56'30
1 avstrijski šiling	8'—	7'96
1 belga	7'90	7'85
1 bolgarski lev	—'336	—'33
1 češkoslovaška krona	1'676	1'67
1 francoski frank	2'219	2'21
1 grška drachma	—'731	—'73
1 italijanska lira	2'959	2'95
1 madžarski pengő	9'90	9'85
1 nemška marka	13'45	13'40
1 poljski zlot	6'33	6'23
1 rumunski lej	—'408	—'34
1 švicarski frank	10'96	10'96
1 španska peseta	6'14	5'58
1 danska krona	15'08	15'03
1 hol. goldinar	22'75	22'70
1 turška lira, papir	26'75	26'70
1 zlati frank	10'96	10'96
1 kanadski dolar	56'05	56'05
1 norveška krona	15'08	15'08
1 brazilski milreis	5'20	5'20
1 brazilski pezo	20'35	20'35
1 švedska krona	15'14	15'20

Španska peseta je zopet padla od 5'82 na 5'58, nekoliko je nazadovala tudi nemška marka, nagib k nazadovanju kaže tudi avstrijski šiling. Dinar je mednarodno čvrst.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptna 425 do 426, 7½% Blairovo posojilo 78'50 do 79, 8% Blairovo posojilo 86 do 88, investicijsko posojilo 87 do 88, tobačne srečke 30 ponudba, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 76'50 do 78, 4½% bosanske obveznice 53 do 55, begluške obveznice 76 do 78, Rdeči križ 55 ponudba.

Nazadovanje, ki je pričelo pretečeni teden, se še vedno ni ustavilo; zlasti so nazadovali: 7% in 8% Blair, vojna škoda, Državna hipotekarna banka in investicijsko posojilo, dočim so se begluške obveznice nekoliko okrepile. Beograjska borza ima višje tečaje.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 922—924, Kreditni zavod 175, Združene papirnice Vevče 126 do 130, Ruše 280—300, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8100 do 8200, Trboveljska premogokopna 351—352, Kranjska industrijska družba 312.

Močno so zopet padli papirji »Trboveljske«. Tudi delnice Narodne banke so šle nekoliko navzdol. Ostali privatni papirji čvrsti.

Pravilnik za nadzorstvo nad živili.

(Nadaljevanje.)

Kot posneto mleko se smatra vsako mleko, ki ima manj kot 2·3% maščobe.

V prostorih, kjer se prodaja mleko, se ne sme prodajati blago, ki bi kakorkoli lahko vplivalo na kakovost, duh ali okus mleka.

Prodaja specialnega mleka (za otroke in bolnike) je vezana na posebne predpise in dovoljenje higijskega zavoda.

Sladka smetana mora imeti najmanj 20%, stepena najmanj 30%, kislá smetana pa najmanj 20% maščobe ter mora

biti prodajna posoda opremljena z napisom: »sladka«, »kislak ali »stepena smetana«.

Kefir, jogourt in enaki proizvodi se smejo delati samo iz kuhanega mleka.

Mlečne konzerve smejo biti konservirane samo s sladkorjem ter mora biti iz napisa razvidno, če je konzerva prirejena iz mleka, ali iz posnetega mleka.

Sir, ako ni prirejen iz kravjega mleka, mora imeti označbo: ovčji, kozji itd. sir, ako nima že specialnega, znanega imena.

Po maščobi se deli sir na: mastni sir s 45% maščobe, $\frac{3}{4}$ mastni s 35%, $\frac{1}{2}$ mastni s 25% ter $\frac{1}{4}$ mastni s 15% maščobe. Ako pride sir na tržišče pod imenom: »sir iz smetane«, mora imeti najmanj 50% maščobe.

Umetni sir je vsak sir, kateremu je pridejana maščoba, ki ne prihaja od kravjega mleka.

Sir se sme barvati z neškodljivimi barvami. Cela masa mora biti rdeče pobarvana.

Sir se ne sme pripravljati iz mleka bolnih živali ter ne sme vsebovati razen kuhinjske soli nobenih rudninskih sestavin.

Surovo maslo mora vsebovati samo maščobo, pridobljeno izključno iz kravjega mleka.

Kot čajno surovo maslo se sme prodajati samo maslo čistega duha in okusa ter z manj kot 5% kisline.

Surovo maslo mora imeti najmanj 80% maščobe ter ne sme biti barvano. Ako je surovemu maslu pridejana kuhinjska sol, mora biti to vidno označeno.

Prepovedana je prodaja masla, ki ima več kot 18% kisline, ali več kot 16% vode.

Blago, ki vpliva na kvaliteto (duh, okus) masla, se ne sme prodajati v istem prostoru.

Prepovedana je prodaja masla od hiše do hiše!!

Kot maslo se prodaja kuhano in potem ohlajeno surovo maslo, ki vsebuje najmanj 90% maščobe in ne sme imeti več kot 5% vode.

Potvorjeno surovo maslo ali maslo je 1. ono, kateremu so dodane druge živalske ali rastlinske masti; 2. ako vsebuje več kot 3% soli; 3. ako vsebuje več kot

16% (surovo maslo), oziroma več kot 5% (maslo) vode; 4. ako vsebuje dodatke za konserviranje (salicil, borova kislina itd.); 5. ako vsebuje katerekoli pridanke za povečanje teže.

Lokali, posodje in osebje so podvrženi kontroli ter morajo odgovarjati predpisom, ki smo jih priobčili v prvem članku.

Margarina so vse vrste masti za ljudsko prehrano, ki so po sestavi, obliki in barvi enake svežemu surovemu maslu, pa se ne pridobivajo izključno le iz kravjega mleka.

Margarina mora vsebovati radi lažjega spoznavanja 3% sezamovega olja.

Uporaba aromatičnih tvarin je prepovedana, pač pa je dovoljeno barvanje z neškodljivimi barvami.

Za konserviranje margarine je dovoljena edino-le kuhinjska sol.

Važno je, da prepoveduje zakon prodajo margarine v trgovinah, kjer se prodaja tudi surovo maslo. Poleg tega pa mora imeti trgovec na vidnem mestu izveščeno belo ploščo s črnimi ali temnomodrim napisom: »Tukaj se prodaja margarina.« Črke morajo biti 50 mm visoke in 10 mm debele.

Prodaja margarine od hiše do hiše je prepovedana.

Margarina se sme prodajati in urvažati samo v obliki kocke s stranicami po 1 dm, ki morajo biti zamotane v bel papir ter nositi viden napis v črnih ali temnomodrih črkah: »Margarina«, ki mora biti večji kot kako drugo izmišljeno ime. Izmišljeno ime pa zopet ne sme biti sestavljeno iz besed: surovo maslo, maslo, smetana, vrhnje, kajmak.

Ostale strnjene masti, ki služijo za ljudsko prehrano, morajo imeti ustrezno vidno označbo, n. pr. svinjska mast, loj, kokosova mast itd. Ako je navedeno še trgovsko ime, mora biti napis tega manjši.

Zmesi, ki sličijo svinjski masti, morajo imeti napis: »Mast za pripravljanje hrane« in smejo biti barvane z neškodljivimi barvami ter morajo vsebovati 5 odstotkov sezamovega olja.

Tudi pri masti se sme za konserviranje uporabljati izključno le kuhinjska sol.

(Nadaljevanje sledi.)

Praktični nasveti.

Negovanje lesenih tal.

V razpokah in presledkih na lesenih tleh je pravo leglo različnega nečednega in škodljivega mrčesa, ki se redi v razpokah, odkoder se potem razleze po stanovanju. Umivanje tal z vodo, kateri je pridanega nekaj lizola (2—2½%) sicer deloma pomaga; vendar ne doseže navadno trajnega uspeha, zlasti če se ne umiva tal redno in pogosto.

Skuhaj precej močno razredčen mizarški klej, kateremu potom mešanja pridej toliko žaganja, da dobiš nekaj kit, s katerim zapaži razpoke v tleh ter na zapažo zopet nasuj nekaj žaganja. Vse to moraš narediti, dokler je lepilo še gorko. Kasneje zapaže izčisti s smirkovim papirjem. Ako so razpoke zelo velike, vložij vanje tanke lesene letvice,

»Tribunac F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Čehostaklo
tovarniška zaloga stekla
Ljubljana
Komenskega ulica št. 20.
Dobavljamo vse vrste steklenice za lekarne, drogerije, tvornice soda vode, kemične in likerske tvornice, kozarce za vkuhanje sadja in sočivja, kozarce in steklenice za gostilne i. t. d.
— Zahtevajte ponudbe! —

in šele potem zamaži z gornjo zmesjo. V tako negovanih tleh se mrčes ne more zarediti.

Odstranitev mušjih odpadkov.

Mišje odpadke iz lesa odstraniš s krpo, namočeno v petroleju. Iz pozlačenih okvirjev in sličnih predmetov, ki jim petrolej škoduje, pa jih izbriši z raztopino iz polovice špirita in polovice vode.

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA R. MIKLAUC, »Pri škofu«, Ljubljana, katera obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukneno in vse v to stroko spadajoče blago, naznanja svojim cenj. odjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdba drži na zalogi samo blago iz priznanih najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča cenj. občinstvu tvrdba

R. MIKLAUC

»PRI ŠKOFU« — LJUBLJANA
Lingarjeva — Medarska ulica — Pred škofijo

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!